

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

2. Літвінова С. Г., Мельник О. М. Використання електронних освітніх ігрових ресурсів у навчально-виховному процесі початкової школи: метод. реком.. Київ. 2016. 84 с.

3. Вембер В. П. Створення інтерактивного дидактичного матеріалу в процесі підготовки майбутніх вчителів інформатики. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. Київ. 2016. №2. С. 137-144.

4. Брончук Ю. В. Методика використання сервісу LearningApps для створення інтерактивних навчальних додатків. Методичний вісник. Інформаційно-методичний збірник. Рівне. 2017. №1. С. 40-46.

СТАРІКОВА Людмила Павлівна

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ ДИСЦИПЛІНИ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

На сьогоднішній день найбільшої актуальності набуває питання використання сучасних комунікаційних засобів навчання, а саме інтернет-ресурсів, оскільки учні навчаються в он-лайн режимі. Саме події 2020-2022 року (карантин, воєнний стан) привернули особливу увагу до впровадження технологій дистанційного навчання. З кожним днем зростають вимоги до організації навчального процесу, розвиваються нові, більш сучасні та ефективні інформаційно-комунікаційні технології.

Дослідженням питань он-лайн навчання займалися українські (С. Гончарова, В. Олексюк, О. Спіріна) та зарубіжні вчені (М. Апарісіо, Д. Р. Гаррісон), які особливу увагу приділяли використанню онлайн-сервісів на уроках, аналізу переваг і недоліків застосування цих засобів навчання.

Он-лайн сервіси – це сайти, які надають можливість якісно змінити та полегшити навчальну роботу на основі співробітництва, здобути практичні навички і одночасно стають компонентом інтегрованого навчального середовища, що забезпечує, підтримує та доповнює навчальний процес.

До основних умов ефективної організації навчального співробітництва в освітньому он-лайн процесі відносять забезпечення постійного спілкування усіх учасників, творчої взаємозалежної, активної, особистісної участі у спільній роботі, постійного формування навичок роботи у команді. Ідеально, коли для обміну інформацією та моніторингу використовується одна платформа, а не декілька. Важливим у дистанційному навчанні є емоційний зв'язок між педагогом і учнями. Найкраще його налагодити через відео зв'язок.

Головним складником дистанційного курсу є дистанційний або електронний урок. Це колективна форма навчання, якій властиві постійний склад учнів, певні рамки занять, жорстка регламентація навчальної роботи над одним і тим же для всіх навчальним матеріалом. За структурою та змістом він

повністю відповідає традиційному уроку й залежить від вибору вчителя. Такий урок проводиться в певних часових межах, при яких вчитель керує індивідуальною і груповою діяльністю учнів з метою засвоєння учнем основ вивченого матеріалу, виховання і розвитку творчих здібностей.

Дистанційне навчання передбачає організацію освітнього процесу з використанням трансляцій в режимі відеоконференцій, навчальних та виховних заходів, відвідування онлайн бібліотек, музеїв. Навчання дистанційно в 1-4 класах передбачає зручний індивідуальний графік, свою швидкість сприйняття, підвищення інтересу дитини до знань за допомогою навчальних мультфільмів та комп'ютерних ігор. Особливістю навчання молодших школярів без стресів, незалежно від місця перебування, є необхідність додавання в навчальну діяльність ігор (дидактичних, предметних, розвивальних).

Як показує аналіз практики навчального процесу початкової школи для дистанційного навчання дисципліни «Я досліджую світ» використовуються наступні ресурси якісного відео зв'язку – **онлайн-платформи** для організації дистанційного навчання:

- Zoom – платформа, що пропонує комунікаційне програмне забезпечення, яке об'єднує відеоконференції, он-лайн зустрічі, чат і мобільну спільну роботу.
- Google Meet – сервіс відео-телефонного зв'язку.
- Google Hangouts – програмне забезпечення для відео-конференцій та миттєвого обміну повідомленнями.
- Skype – програмне забезпечення, що дозволяє робити конференц-дзвінки, відео-дзвінки (до 50 абонентів), а також забезпечує передачу текстових повідомлень (чат) і передачу файлів.

Інструменти взаємодії з учнями:

- <https://www.google.doc.com> – зручний інструмент, що дозволяє зберігати значні обсяги інформації і редагувати її відповідно до різноманітних налаштувань; надає можливість не тільки для перегляду виконаних робіт, а й для написання коментарів. Ймовірно, що у майбутньому Google.doc стане альтернативою звичного на сьогодні Word, так як надає більш великий функціонал у форматі он-лайн.
- <https://classroom.google.com> – має широкі можливості для створення дистанційних курсів природничої галузі, дозволяє організувати он-лайн навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Його інтеграція з Google Документами, Google Диском, Google Формами дозволяє створювати дистанційні завдання для учнів, здійснювати оцінку та контроль за їх діяльністю.
- <https://padlet.com> – надає можливість публікування будь-якого матеріалу на спільній віртуальній інтерактивній дошці; можна наповнити дошку даними, організувати спільний доступ користувачів до неї, експортувати дошку в різні формати, розмістити її у соціальних мережах або у власному блозі, що сприятиме кращому сприйманню навчального матеріалу, підвищенню

інтересу до вивчення природи, формуванню вмій як самостійної, так і спільної роботи.

- <https://classtime.com> – допомагає створювати питання або знаходити їх у безкоштовній бібліотеці питань, помічник вчителя, що збагачує урок миттєвою візуалізацією рівня засвоєння знань та навчальний прогрес учнів усього класу у живому часі; здійснює перевірку та корекцію знань, готує звіти у PDF та електронних таблицях; дозволяє організовувати командні ігри за підготовленими питаннями, кожен учень має свій внесок у спільній перемозі – співпраця перемагає індивідуальну роботу.

- <https://getkahoot.com> – платформа для навчання з використанням інтерактивних навчальних ігор (вікторини, тести, опитування, флеш карти), створює можливості швидкого зворотного зв'язку: процес перевірки засвоєного навчального матеріалу чи обговорення будь-якого питання перетворюється у захоплюючу гру.

- <https://miro.com> – платформа інтерактивної дошки для спільної роботи, що дозволяє об'єднати команди у будь-який час і у будь-якому місці, безкінечна он-лайн дошка, на яку можна витягувати картинки, документи (PDF, Google.docs), а також робити нотатки – малювати, писати, клеїти стікери – зберігаючи результати у реальному часі.

- <https://ua.mozaik.com> – інтерактивна презентаційна програма, за допомогою якої легко створювати та проводити видовищні уроки, презентації, містить цифрові підручники, конспекти уроків і оригінальні завдання, які зацікавлять учнів і допоможуть легкому засвоєнню ними теми.

Сервіси для вчителів:

Як організувати дистанційне навчання: <https://naurok.com.ua/webinar/yak-organizuvatidistanciynе-navchannya-za-dopomogoyu-nauprostitishih-onlayn-resursiv?reg=true>

Формувальне оцінювання:

https://www.youtube.com/watch?v=rN_7w3Sd3Eg

Формувальне оцінювання:

<https://www.youtube.com/watch?v=0YcO7KNKruc>

Формувальне оцінювання навчальних досягнень молодших школярів :

<https://www.youtube.com/watch?v=x-ToQQFy3NI>

Презентації до уроків – <https://gdz4you.com>

Лепбук. Онлайн-курс для вчителів початкової школи. І.Большакова
<https://www.youtube.com/watch?v=xRRqIOk0vXg>

Сторітеллінг. Онлайн-курс для вчителів початкової школи І.Большакова
<https://www.youtube.com/watch?v=2aYHz1U19U8>

Пристинська М. Щоденні 5 <https://www.youtube.com/watch?v=Pc-gqUlsiR8>

Пристинська М. Щоденні 3

<https://www.youtube.com/watch?v=VCIAoATHANI>

Цікава наука на каналі YouTub

<https://www.youtube.com/channel/UCMIVE71tHEUDkuw8tPxtzSQ>

Ютуб канал «ПЛЮСПЛЮС»

<https://www.youtube.com/user/plusplustv/videos>

Книга-мандрівка. Україна

https://www.youtube.com/channel/UChq5vXBXgKpU0_Nxl8pDKyw/videos

Джміль – журнал для дітей віком від 4 до 104 років, їхніх батьків і педагогів <https://jmil.com.ua/2020-1>

Онлайн-ресурси для компетентнісного навчання з предмета «Я досліджую світ»

https://www.youtube.com/channel/UCY_LWkira26QFu1oFDqfXSA/videos

Ведення читацького щоденника, створення власного лепбука, книжки <https://uk.etcetera.media/lepbuk-yak-zrobiti-svooyimi-rukami-i-de-skachati-shabloni.html>

Цікава наука на каналі YouTube

<https://www.youtube.com/channel/UCMIVE71tHEUDkuw8tPxtzSQ>

НУШ для учнів 1-4 класів: Онлайн уроки

https://www.youtube.com/channel/UCdQ_c4KgFnaHH46CHA8AHXw/featured

Завдання для 1-го класу НУШ <http://osvita.ua/school/nus/65278/>

Відеоуроки для дистанційного навчання 1 клас <https://urokok.com.ua/class-leaders/1620-video-uroki-dlya-distanciynogo-navchannya-1-klasna-chas-karantinu.html>

Нова школа 1 клас

https://www.youtube.com/channel/UCAu_hCCOp_LvqYluOe8wolg

Планета Міркувань <http://www.child-thinking.com.ua/1st-grade.html?&L=0>

Завдання для 2-го класу НУШ <http://osvita.ua/school/nus/65313/>

Відеоуроки для дистанційного навчання 2 клас <https://urokok.com.ua/class-leaders/1623-videouroki-dlya-distanciynogo-navchannya-2-klasonovlenna-versiya-03-04-2020.html>

Нова Школа 2 клас

https://www.youtube.com/channel/UC5p5EUYMbIzj5_IAcPP2EIg

Планета Міркувань <http://www.child-thinking.com.ua/2nd-grade.html>

Нова Школа 3 клас

https://www.youtube.com/channel/UCaV_EmycollRpZtmB8G9A3Q

Відеоуроки для дистанційного навчання 3 клас <https://urokok.com.ua/class-leaders/1624-videouroki-dlya-distanciynogo-navchannya-3-klasonovlenna-versiya-03-04-2020.html>

Планета Міркувань <http://www.child-thinking.com.ua/3rd-grade.html>

Нова Школа 4 клас

<https://www.youtube.com/channel/UCG7mhtzRIvGJecMgB-9lm4g>

Відеоуроки для дистанційного навчання 4 клас <https://urokok.com.ua/class-leaders/1622-videouroki-dlya-distanciynogo-navchannya-4-klasonovlenna-versiya-03-04-2020.html>

Планета Міркувань <http://www.child-thinking.com.ua/4th-grade.html>

Таким чином, освітні онлайн-сервіси, які можуть застосовуватися у дистанційному освітньому процесі початкової школи, у тому числі і з курсу «Я досліджую світ», піднімають навчання на якісно новий рівень за рахунок

використання у мульти-медіа-ресурсах різних способів подання інформації (високоякісна графіка й анімація, відео- і звуковий супровід текстів).

Для майбутнього вчителя початкових класів, який готується викладати курс «Я досліджую світ», освітні онлайн-сервіси – це можливість спробувати свої сили у новому амплуа, «перезавантажити» систему традиційних поглядів на освітній процес та стати «конкурентоспроможним» педагогом.

Використання онлайн ресурсів зумовлює необхідність подальшого розвитку розроблених теоретичних положень щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у практиці початкової школи.

СТАЦЕНКО Наталія Вікторівна

КЕЙС-СТАДІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ

Стратегічні завдання модернізації системи вищої освіти, окреслені в Законах України «Про освіту» і «Про вищу освіту», Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки, вимагають підвищення якості підготовки майбутніх фахівців різних галузей, що передусім залежить від ефективності організації освітнього процесу під час професійної підготовки в умовах змішаного навчання. Професійна підготовка сучасних фахівців в умовах невизначеності характеризується значним фізичним і психологічним навантаженням, протікає в складних умовах, що ставить підвищені вимоги до їх професійних та особистісних якостей, обмежує можливості набуття практичних навичок, організації практики у дистанційній формі навчання. Тому серед сучасних методів і форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти домінують онлайн, що мають як свої переваги, так і недоліки. Підготовка сучасного фахівця-професіонала є важливим перспективним завданням сучасної педагогічної науки та практики, що потребує свого розгляду як на рівні його мотиваційної, змістової, когнітивної, так і процесуальної, методичної готовності. Розмаїття сучасних методів і форм вимагає від викладача певної адаптації під час професійної підготовки фахівців в умовах змішаного навчання.

Останнім часом активізувалися дослідження різних аспектів впровадження практико-орієнтованого навчання, зокрема методу кейс-стаді: Н. Алюшина, В. Корнєщук, Ж. Кравченко, Н. Наулік, І. Пальшкова, М. Ручкіна, Я. Турунен, С. Хаджирадева, Н. Черненко та ін.

Аналіз науково-методичної літератури дає можливість констатувати переваги використання методу конкретних ситуацій (кейс-стаді) під час освітнього процесу у закладах освіти, а саме: метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, заснований на вирішенні конкретних завдань-ситуацій (виконанні кейс-завдань) наочно демонструє як на практиці застосовується теоретичний матеріал; кейси є інструментом, що дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних ситуацій; потужна стратегія